

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ แนวทางการลดอุบัติเหตุของการขนส่งด้วยรถโดยสาร
ไม่ประจำทางเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน นางสาว วราลักษณ์ เศรษฐเสถียร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา	ประธานกรรมการ
อาจารย์วิชา ญาณภีร์	กรรมการ
อาจารย์อนัญญา รัตนประเสริฐ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุของอุบัติเหตุจากการขนส่งด้วยรถโดยสารไม่ประจำทางเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ และเสนอแนะแนวทางในการลดอุบัติเหตุของการขนส่งเพื่อการท่องเที่ยว

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย 3 กลุ่มตัวอย่าง คือ (1) พนักงานขับรถโดยสารไม่ประจำทางที่ปฏิบัติงานในจังหวัดเชียงใหม่ โดยการสุ่มตัวอย่างจำนวน 150 ตัวอย่าง แบบไม่เป็นไปตามโอกาสทางสถิติโดยใช้วิธีสุ่มแบบบังเอิญด้วยการออกแบบสอบถาม 3 ส่วน คือข้อมูลทั่วไป ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ และแนวทางในการลดอุบัติเหตุ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window สถิติที่วิเคราะห์ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (2) ผู้ประกอบธุรกิจรถเช่า จำนวน 7 บริษัทโดยการสัมภาษณ์ ซึ่งเน้นเกี่ยวกับปัจจัยในการคัดเลือกพนักงานขับรถ และข้อเสนอแนะแนวทางในการลดอุบัติเหตุ (3) ขนส่งจังหวัดเชียงใหม่ โดยการสัมภาษณ์

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายทั้งหมด ส่วนใหญ่มีอายุ ระหว่าง 30-50 ปี สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา มีสถานภาพสมรส มีรายได้ส่วนใหญ่มาจากเงินเดือนที่บริษัทจ้างเฉลี่ยเดือนละ 3,100-6,000 บาท และมีเบี้ยเลี้ยง 400-2,000 บาท เรียนรู้วิธีการขับรถด้วยตนเอง มีประสบการณ์การประกอบอาชีพขับรถโดยสารไม่ประจำทางระหว่าง 6-10 ปี ทำงานในบริษัทปัจจุบัน 3-5 ปี และเคยเปลี่ยนบริษัทที่ทำงานมา 2-3 ครั้ง ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันเนื่องจากรายได้น้อย เวลาทำงานโดยเฉลี่ย 6-10 ชั่วโมงต่อวัน และมีวันหยุด 2-4 วันต่อเดือน

สำหรับประสบการณ์ในการเกิดอุบัติเหตุ พบว่าส่วนใหญ่เคยประสบอุบัติเหตุ และไม่คาดเข็มขัดนิรภัย ในส่วนของการใช้สารกระตุ้นพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ใช้สารกระตุ้นเป็นบางกรณี คือ นิยมดื่มกาแฟ และเครื่องดื่มบำรุงกำลัง ส่วนโรคประจำตัวที่พบมากในกลุ่มพนักงานขับรถ คือ การเจ็บป่วยเนื่องจากการขับรถติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน จนก่อให้เกิดอาการอ่อนล้า ร่างกายอ่อนเพลีย สำหรับการดูแลและบำรุงรักษารถพบว่าส่วนใหญ่ ตรวจสอบและดูแลรถด้วยตนเอง และให้ความเห็นต่อสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุอันเนื่องมาจากอุปกรณ์บกพร่องส่วนใหญ่เกิดจากเบรกชำรุด และยางแตก

สำหรับความคิดเห็นของพนักงานขับรถโดยสารไม่ประจำทางที่มีต่อสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุในระดับมากที่สุด ได้แก่ (1) การขับรถเร็วเกินอัตราที่กำหนด (2) ขับรถตัดหน้าระยะกระชั้นชิด และสาเหตุรองลงมาในระดับมาก ได้แก่ (1) ความประมาท (2) การแข่งรถอื่นในที่คับขัน (3) ดื่มสุรา/หรือสารกระตุ้นก่อน/ในขณะที่ขับขี่ (4) การหลับในเนื่องจากพักผ่อนไม่เพียงพอ (5) มีคนเดินตัดหน้า/รถอื่นตัดหน้ากะทันหัน (6) ไม่ให้สัญญาณจอด/ชะลอ/เลี้ยว

สำหรับความคิดเห็นของพนักงานขับรถโดยสารไม่ประจำทางที่มีต่อแนวทางในการลดอุบัติเหตุ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับทุกแนวทางในการลดอุบัติเหตุในระดับมากที่สุด ได้แก่ การสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อชีวิตและทรัพย์สิน การตรวจเช็คสภาพรถสม่ำเสมอ การรณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับการขับอย่างถูกวิธี การกวดขันจับกุมผู้กินยา/สารกระตุ้น การจับกุมผู้ที่ฝ่าฝืนกฎจราจรอย่างเข้มงวด และการเพิ่มสวัสดิการแก่พนักงานขับรถ

ข้อเสนอแนะแนวทางในการลดอุบัติเหตุที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจรถเช่า มีความเห็นสอดคล้องกับพนักงานขับรถ คือ พนักงานขับรถควรพักผ่อนอย่างเพียงพอ ควรมีการตรวจเช็คสภาพเครื่องยนต์ ควรหลีกเลี่ยงการดื่มแอลกอฮอล์และสารเสพติด ควรศึกษาเส้นทางก่อนออกเดินทาง และผู้ประกอบการควรจัดโปรแกรมการเดินทางที่เหมาะสมให้กับพนักงานขับรถ โดยการสลับโปรแกรมการเดินทางระหว่างระยะสั้นและระยะยาว

จากการสัมภาษณ์ขนส่งจังหวัดเชียงใหม่ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการลดอุบัติเหตุ โดยการจัดทำฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ของพนักงานขับรถ เพื่อผู้ประกอบการสามารถรับคำปรึกษา และใช้เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับประเมินการรับพนักงานขับรถ รวมถึงจัดตั้งหน่วยบริการตรวจเช็คสภาพยานพาหนะและกระตุ้นเตือนพนักงานขับรถให้เพิ่มความระมัดระวังขณะขับรถในบริเวณที่มีความเสี่ยงสูง ตลอดจนปลูกฝังจิตสำนึกการใช้รถใช้ถนนที่ถูกต้องตั้งแต่วัยเด็ก

Independent Study Title	Guidelines for Reducing Accidents Involving Non-Fixed Route Commercial Tourist Passenger Vehicles in Chiang Mai Province	
Author	Miss Waralak Sethasathien	
M.A.	Tourism Industry Management	
Examining Committee	Associate Professor Boonlert Jittangwatana	Chairman
	Lecturer Vicha Yanapirut	Member
	Lecturer Ananya Ratanaprasert	Member

ABSTRACT

The present study examines causes of tourism transportation accidents involving non-fixed route commercial passenger vehicles in Chiang Mai Province and explores potential guidelines for reducing these problems.

Data was collected using three methods: (1) A survey of 150 non-fixed route commercial passenger vehicle drivers in Chiang Mai Accidental selected by accidental random sampling using a three-part questionnaire (general information about the respondent, respondent's opinions on the causes of accidents, and potential guidelines for reducing accidents). Survey data were analyzed using the SPSS statistics program to calculate percent, frequency, mean, and standard deviation. (2) Interviews with seven owners of vehicle rental businesses and (3) Interviews with government transportation department officials in Chiang Mai. Interviews focused on factors influencing driver selection, present efforts and potential strategies to prevent accidents.

Questionnaire respondents were all male, aged between 30 and 50 years. Most had a primary level education, and were married. Most cited their wages as their main source of income, earning between 3,100 and 6,000 baht per month plus per diem of 400-2,000 baht. Most had learned to drive by themselves, and had six to ten years experience driving a non-fixed route commercial passenger vehicles. They had been with their present employer from three to five years, and had changed employers from two to three times due to low wages. Most worked six to ten hours a day and had two to four days off per month.

As to experience with accidents, it was found that most had had accidents and did not wear their seat belt. Most responded that they used stimulants on occasion such as coffee and energy-giving drinks. The most common health problem reported was general fatigue and exhaustion caused by long hours of driving. Most performed their own maintenance on their vehicles. They felt that the main mechanical failures which resulted in accidents were brake failure and tire blowouts.

The most common causes of accidents, according to the non-fixed route commercial passenger vehicle drivers, in descending order of prevalence, included (1) exceeding posted legal speed limits, (2) unsafe passing (cutting in), (3) drinking alcohol or taking stimulants before or while driving, (4) falling asleep at the wheel due to lack of sufficient rest, (5) pedestrians or other vehicles unexpectedly cutting in front of the driver, (6) failure to give proper signal before stopping, slowing or turning.

Drivers responding to the questionnaire agreed with all proposed means of reducing accidents. The most frequently cited were instilling a sense of responsibility for life and property, conducting routine maintenance checks of vehicles, safe driving campaigns, strict control of drivers taking drugs or stimulants, regularly arresting drivers who break the law, and increasing benefits received by commercial drivers.

Interviews with owners of vehicle rental businesses elicited similar responses to those given in the survey of drivers, e.g., drivers should get sufficient rest, should check the mechanical condition of their vehicles, should avoid use of alcohol or drugs. They further suggested that drivers should study the routes they are to drive before departing on a trip and that having drivers alternate between long and short haul trips would be helpful in reducing accidents.

Transportation Division officials provided some specific suggestions for government action which would help reduce accidents. Specifically, it was suggested that the Transportation Division should maintain a computerized data base of commercial passenger vehicle drivers which vehicle rental companies could consult when evaluating potential new drivers. Officials further suggested that service facilities should be set up at high risk locations to both check the mechanical condition of vehicles and also to promote safe driving habits such as the current "Don't Drink and Drive" campaign. Finally, the officials recommended government educational programs to promote safe driving habits specifically targeted at young people who are still below the legal age for driving.